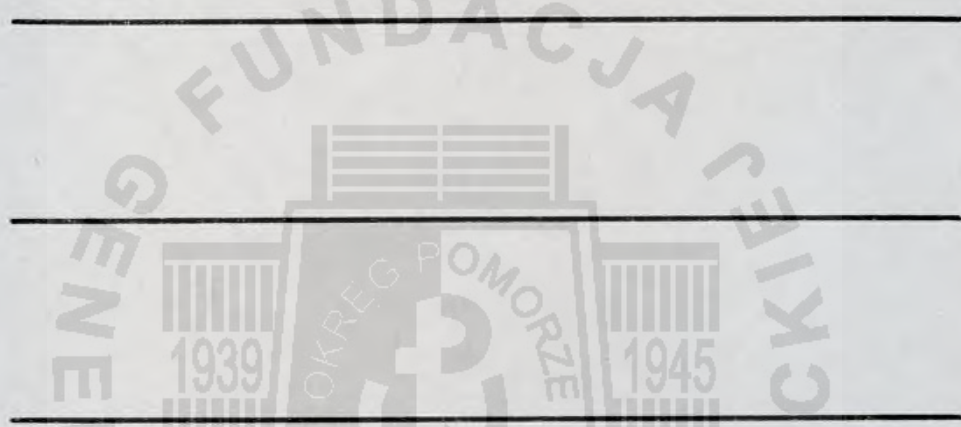

Reel Derecki (od dr Janowskiego)

MEMORIAL
General Marii Wittek

TECZKA

adres:

Lublin
ul.

adres syma:

Jerzy Zakrzewski
20-802 Lublin
ul.

zdj.

AK
Lublin
Dob. Lublin
10.11.0

ZAKRZEWSKA

Profila

zd. Peresada

ps. "Bajka"

757/WSK

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

ZAKRZEWSKA Teofila

z d. Peresada

ps. „Bajka”

T. 957/188K

I./1. Relacja ✓ k. 9, s. 1-9

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora ✓ k. 9, s. 1-9

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora ✓ k. 9, s. 1-9

II. Materiały uzupełniające relację

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora ✓ k. 7, s. 1-7

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie ✓ ksero 7 sit. oraz pkt I s. 9 ksero

I/1 Relacja

- Relacja własna, Lublin [b.d.], rmps, rkps, oryg., k. 6, s. 1-6
wpuęto do fundacji w 1998 r.
- T. Janowski, Relacja o działalności konspiracyjnej Teofili
i Józefa Zakrzewskich, Bydgoszcz [b.d.], rmps, rkps, oryg., k. 3, s. 7-9
wpuęto do fundacji w 1998 r.

2d Peresada
Teofila Zakrzewska
zam. Lublin
ul.

Wpłynęło dnia 19.01.98
L.dz 98/WKK/98

Fundacja Archiwum Pomorskiej
Armii Krajowej
w Toruniu

Nazywam się Teofila Zakrzewska z domu Peresada. Urodziłam się dnia 8 czerwca 1906 r. w Zamościu. Ojciec mój miał na imię Jan, a matka Maria z domu Wyszyńska. Ojciec był z zawodu murarzem. Wykształcenie mam podstawowe. Nigdy nie pracowałam zawodowo. Od urodzenia do roku 1926 mieszkałam w Zamościu przy rodzicach.

W dniu 13.06.1926 r. zawarłam związek małżeński z Józefem Zakrzewskim i przeprowadziłam się do Lublina.

Mąż mój był z zawodu modelarzem. Początkowo pracował w różnych fabrykach, a w roku 1931 stworzył własny Zakład Modelarski który prowadził aż do czasu przejścia na emeryturę. Także w okresie okupacji niemieckiej.

Jestem matką trojga dzieci. Synów Jerzego i Stanisława, oraz córki Haliny.

Mąż mój był wielkim patriotą i bardzo kochał ojczyznę. Jako osiemnastoletni chłopak wstąpił na ochotnika do wojska i brał czynny udział w wojnie Polsko-Bolszewickiej w roku 1920.

Bardzo przeżywaliśmy z mężem klęskę wrześniową w 1939 r., ale nie załamaliśmy się i natychmiast po zakończeniu działań wojennych i wkroczeniu Niemców do Lublina rozpoczęliśmy działalność konspiracyjną.

Pierwszą organizacją konspiracyjną do której wstąpiliśmy z mężem był Korpus Obróńców Polski. Dowódcą tej komórki konspiracyjnej był Bolesław Studziński. Na jego ręce w listopadzie 1939 r. złożyłam przysięgę i otrzymałam pseudonim "Bajka".

Po wykryciu K.O.P.-u przez Niemców i aresztowaniu Bolesława Studzińskiego nawiązaliśmy z mężem kontakt z organizacją Związek Walki Zbrojnej przekształconego następnie w Armię Krajową.

Dowódcą moim był Komendant Rejonu III Wojskowej Służby Ochrony Powstania Armii Krajowej w Lublinie Jan Litwiniuk pseudonim "Jadźwing" i "Szczęsny". Zastępcą jego a zarazem dowódcą 302 Plutonu był mój mąż Józef Zakrzewski pseudonim "Ignac".

Od września 1939 r. do końca okupacji niemieckiej w mieszkaniu naszym w Lublinie przy ulicy Spacerowej 15 prowadziłam punkt przerzutowy. Początkowo dla oficerów, podoficerów i żołnierzy udających się na Węgry a następnie do Francji i Angli, w latach późniejszych dla ludzi "spalonych" którzy po otrzymaniu fałszywych dokumentów kierowani byli do różnych melin na terenie Lublina lub bezpośrednio do oddziałów partyzanckich.

W mieszkaniu naszym odbywały się także narady działaczy podziemia, mieścił się magazyn broni, archiwum i kancelaria Okręgu Armii Krajowej jak również prowadzony był nasłuch radiowy i mieścił się punkt legalizacyjny który wyrabiał fałszywe dokumenty niemieckie.

Drugi konspiracyjny magazyn broni mieścił się w Warszatcie modelarskim mojego męża przy ul. Kotlarskiej 9, gdzie mieściła się także konspiracyjna wytwórnia zapalników do granatów.

Pomimo polecenia władz niemieckich grożących karą śmierci za niezдание aparatów radiowych my z mężem postanowiliśmy nie oddawać naszego radia Niemcom i przez cały okres okupacji przy pomocy tego aparatu radiowego prowadziliśmy nasłuch audycji radiowych z Francji i Anglii.

Wiadomości radiowe przekazywałam na punkt kontaktowy który mieścił się w Lublinie przy ul. Wyspiańskiego w Warszatcie Elektrycznym inż. Liberadzkiego, Drugi punkt mieścił się u organisty parafii "Dziesiąta" Jana Budzyńskiego, a trzeci w browarze "Jeleń" przy ul. Bychawskiej u Witolda Waberskiego. Z naszych wiadomości radiowych korzystała prasa podziemna wydaję na ich podstawie biuletyn informacyjny.

Wiadomości radiowe przekazywałam także różnym członkom naszej organizacji i znajomym Polakom do których miałam zaufanie. Na początku roku 1942 mąż mój nawiązał kontakt organizacyjny z Szefem Uzbrojenia Lubelskiego Okręgu Armii Krajowej inż. Stanisławem Rybińskim pseudonim "Krak" "Chmiel" i jego zastępcą Tadeuszem Jaszowski pseudonim "Dołęga" "Kapitan Biały".

i w Warszacie Modelarskim mojego męża przy ul. Kotlarskiej 9 rozpoczęliśmy produkcję zapalników do granatów typu "Sidelówka" konstrukcji inż. Pankowskiego.

Przy produkcji zapalników zatrudnienie byli:

Józef Zakrzewski pseudonim "Ignac"

Teofila Zakrzewska pseudonim "Bajka"

Jerzy Zakrzewski pseudonim "Wojciech"

✓ ~~Halina~~ Halina Zakrzewska /obecnie Bartnik/ pseudonim "Peła"

Franciszek Witucki pseudonim "Klin".

5/13

Wytwórnia nasza wyprodukowała około 36000 sztuk zapalników. Zastępca Szefa Uzbrojenia Tadeusz Jaszowski żyje i mieszka obecnie w Bydgoszczy przy ul.11 Listopada 18 m.5 .

Na początku roku 1942 mąż mój nawiązał kontakt organizacyjny z Wacławem Topolskim pseudonim "Kobra", szefem komórki legalizacyjnej zajmującej się wyrabianiem fałszywych dowodów osobistych t.zw. "Kenkart" i legitymacji służbowych niemieckiego pracownika kolei.

Fałszywe dokumenty wyrabiał wraz z Wacławem Topolskim mój mąż Józef Zakrzewski i syn Jerzy Zakrzewski. W wykonano ponad 1000 szt takich dokumentów.

Fałszywe dokumenty, oraz zapalniki do granatów przewoziłam w dzieciennym wózek pod becikiem kilkumiesięcznego syna Stanisława do różnych punktów na terenie miasta Lublina.

Jednocześnie byłam członkiem komórki Wojskowej Służby Kobiet, gdzie organizowałam pomoc dla więźniów zamku członków Armii Krajowej.

Działalność nasza w Armii Krajowej trwała do stycznia 1945 tj. do czasu rozwiązania AK przez gen. Okólickiego.

W dniu 7 kwietnia 1945 r. NKWD aresztowało mojego męża, który po przejściu wielu tortur i przesłuchań osadzony został na zamku lubelskim i wyrokiem Sądu Wojskowego skazany na wieloletnie więzienie. W październiku 1945 r. na mocy amnestii mąż został zwolniony z więzienia. Raz jeszcze aresztowano go w roku 1949, ale po kilku tygodnia został zwolniony.

Mąż mój zmarł w dniu 15 kwietnia 1977 r.

W roku 1995 przeprowadziłam sprawę o unieważnienie haniebnego wyroku z roku 1945. Sąd wyrok z roku 1945 unieważnił i przyznał mi odszkodowanie.

W dniu 6 października 1945 r. wraz z synem Jerzym zgłosiliśmy się do Komisji Likwidacyjnej Armii Krajowej i ujawniliśmy naszą działalność w Armii Krajowej.

Jednocześnie zdaliśmy do Urzędu Bezpieczeństwa niżej wymienione militaria:

- 5 szt. karabinów niemieckich
- 1 " " rosyjskich
- 1 " " francuski
- 1 skrzynka zapalników do granatów
- 140 szt. zapalników do granatów
- 200 " spłonek do granatów
- 60 " " " niemieckich
- 30 " min
- 2 " miny płaskie 400 gramowe

I/614

- 10 szt. zapalników do granatów
- 73 szt. granatów
- 15 paczek amunicji w taśmnych po 300 szt. do KM
- 1500 szt. amunicji do KB
- 7 szt. magazynków z amunicją do RKM
- 30 kg. amunicji do KB
- 71 szt. rakiet kolorowych
- 1 szt. magazynek do PMI dwa ładowniki
- 4 szt. maski gazowe
- 10 dkg prochu
- 4 szt. świece dymne angielskie
- 7 szt. hełmów niemieckich
- 1 powielacz mechaniczny
- 1 radiostacja nadawcza
- 16 szt. ładownic niemieckich
- 1 aparat telefoniczny

W roku 1965 pragnąc zachować pamięć po naszej walce z okupantem niemieckim i pamięć po żołnierzach Armii Krajowej wszystkie narzędzia służące do produkcji zapalników do granatów, pieczętarki którymi wykonywane były fałszywe dokumenty niemieckie, maszynę do pisania na której pisane były "Kenkarty" i inne dokumenty, oraz radiodbiornik radiowy oraz cały szereg innych militariów związanych z działalnością konspiracyjną mojej rodziny łącznie siedemdziesiąt eksponatów przekazaliśmy jako dar do Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie. Eksponaty te do dnia dzisiejszego są eksponowane na sali II wojny Światowej w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie.

W roku 1967 Wytwórnia Filmowa "Czołówka" nakręciła film o naszej produkcji zapalników do granatów reżyserii Macieja Sieńskiego p.t. "Głód broni". Film ten był emitowany w Telewizji Polskiej w programie pierwszym.

W roku 1995 Telewizja Lublin nakręciła również film o naszej działalności w Armii Krajowej. W filmie tym występuje razem z synem Jerzym. Film nosi tytuł "Wózek pełen granatów". Film był emitowany po raz drugi w Telewizji Lublin w dniu 11 listopada 1996 r.

W roku 1973 Ministerstwo Obrony Narodowej wydało książkę p.t. "Rodziny Patriotów". W książce tej cały rozdział liczący 26 stron i 7 fotografii poświęcony jest rodzinie Zakrzewskich, opisujących naszą działalność w okresie okupacji niemieckiej.

Ponadto działalność okupacyjną rodziny Zakrzewskich opisywana była w niżej wymienionych artykułach prasowych:

I/1/5

1. "Sztandar Ludu " z dnia 27.01.1965 artykuł pt. "Ciekawe zabytki Lubelskiego Ruchu Oporu".
2. "Przegląd Techniczny" z dn.5.09.1965 artykuł Dyrektora Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie pułk. Kazimierza Satory pt. "Sidolówki z Lublina".
3. "Sztandar Ludu" z dn.12.11.1965 r. artykuł Adolfa Lekkiego pt. "Lubelskie granaty w Muzeum Wojska Polskiego".
4. Żołnierz Wolności z dn.23.06.1967 r. artykuł Zbigniewa Damskiego pt. "Warszatat na Kotlarskiej".
5. "Kureier Lubelski" z dn.5.12.1968 r. artykuł Ryszarda Sadowskiego pt. "Granaty z Kotlarskiej".
6. "Tygodnik Demokratyczny" z dn.29.06.1969 r. artykuł Zbigniewa Lemka pt. "Granaty z Kotlarskiej"
7. "Za Wolność i Lud" z dn.7.07.1973 r. artykuł Zbigniewa Damskiego pt. "W sprawie beczki".
8. "Żołnierz Wolności" z dn.10.03.1968 r. artykuł Macieja Sińskiego "Rodzinne Zbrojownie".
9. "Kurier Lubelski" z dn.7.04.1977 r. artykuł Bronisza-Pikała pt. "Granaty pod beczką".
10. Tygodnik Wschodni Relacje z dn.9.11.1989 r. artykuł Mirosława Dereckiego pt. "Akowska wytwórnia broni w Lublinie.
11. Tygodnik Wschodni Relacje z dn.16.11.1989 r. artykuł Mirosława Dereckiego pt. "Serca granatów".
12. Tygodnik Wschodni Relacje z dn.23.11.1989 r. artykuł pt. "Wielka wpadka na Lipowej" redaktora Mirosława Dereckiego.
13. Tygodnik Wschodni Relacje z dn.30.11.1989 r. artykuł Mirosława Dereckiego pt. "Jak powstały "Sidolówki".
14. Tygodnik Wschodni Relacje z dn.7.12.1989 artykuł Mirosława Dereckiego pt. "Akowska wytwórnia broni w Lublinie
15. Dziennik Lubelski z dn.5.11.1990 r. artykuł Stanisława Jadczyka pt. "Rodzinna Armia Krajowa".
16. Kalendarz Lubelski na rok 1968 artykuł Zygmunta Mańkowskiego pt. "Lubelskie granaty".

Za wybitne zasługi w walce z okupantem niemieckim Prezydent Rzeczypospolitej ^Polskiej na uchoństwie w ^{LONDYNIE} Londynie awansował męża mojego Józefa Zakrzewskiego ze stopnia kaprała na stopień podporucznika.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Minister Obrony Narodowej w Warszawie w dniu 31 maja 1991 r. awansował syna mojego Jerzego Zakrzewskiego ze stopnia szeregowca na stopień podporucznika.

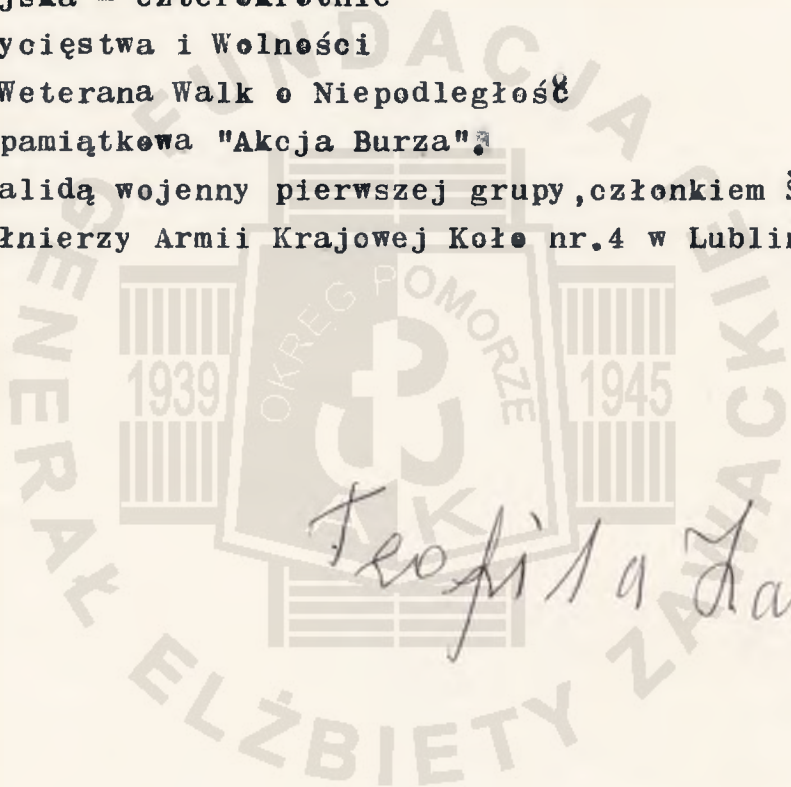
I/1/6

Wejskowy Komendant Uzupełnień - Lublin Rozkazem personalnym nr.7 z dn.31 stycznia 1992 r. mianował mnie sierżantem. Moja działalność w Szeregach Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej trwała od listopada 1939 r. do lipca 1944 r. tj. cztery lata i 9 miesięcy.

Za walkę z okupantem niemieckim otrzymałam niżej wymienione odznaczenia:

1. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski
2. Złoty Krzyż Zasługi
3. Krzyż Armii Krajowej
4. Krzyż Partyzancki
5. Krzyż Za Akcję "Burza"
6. Medal Wojska - czterokrotnie
7. Medal Zwycięstwa i Wolności
8. Odznaka Weterana Walk o Niepodległość
9. Odznaka pamiątkowa "Akcja Burza".

Jestem inwalidą wojenny pierwszej grupy, członkiem Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Koło nr.4 w Lublinie.

Teofila Taborska

R e l a c j a do Teofiliny Jaszowskiej z Bydgoszczy

I/1/7

Teofilę Zakrzewską poznałem w następujących okolicznościach. w Październiku 1942r. w Lublinie do mego mieszkania przy ul. Lisa Kuli 11 przyszedł człowiek, który przedstawił się jako "Krak" i powiedział, że jest przedstawicielem wydziału produkcji uzbrojenia KC AK. Ja byłem w tym czasie zaprzysiężonym członkiem "NOW", na szczeblu d-cy plutonu i wiedziałem już, że "NOW" podporządkowała się AK.

"Krak" powiedział, że chodzi o uruchomienie produkcji granatów ręcznych, a ja jako artylerzysta będę potrzebny. Gdy się zgodziłem zaprowadził mnie na drugi koniec miasta, na ul. Kottlarską 9 i zapoznał z Józefem Zakrzewskim, który miał tam zakład modelarski. Zakrzewski był kapralem rez. saperów i doskonałym modelarzem. Sporządził model drewniany zapalnika, który został użyty do sporządzania odlewów ze stopu cyny i ołowiu.

Moim zadaniem było dostarczanie potrzebnych elementów: prochu, spłonek, tarcz, puszek blaszanych, gwintowanych wieczek i tp. Produkcja dopiero się zaczynała i były kłopoty z kompozycją metalu z którego powstawały odlewy, poza tym trzeba było przewozić ogromne ilości różnych materiałów.

Zakrzewski pokazał mi piwnice - schron pod warsztatem o zamaskowanym wejściu, a ponadto zaprowadził mnie do domu na ul. Spacerowej 15, gdzie również miał urządzone zamaskowany magazyn. Poznałem wtedy jego żonę, Teofilę.

Była to kobieta wtedy 30-letnia, bezpośrednio po urodzeniu dziecka, które nosiła zawinięte w chusty. Ponieważ my mieliśmy już synka odchowanego, dwuletniego, za zgodą żony ofiarowałem Teofili wózek dziecięcy, który przyjęła z wdzięcznością i używała jak się później okazało do celów konspiracji przewożąc pod spiącym Stasiem gazetki i zapalniki. Zakrzewscy byli zorientowani narodowo. Czytałem u nich "Wzaniec" i "Walkę". "Krak" dostarczał "Biuletyn Informacyjny". Krak jak się później dowiedziałem nazywał się Stanisław Rybiński, był oficerem Marynarki wojennej, przeniesionym w stan spoczynku po 1926r. Ostatnio pracował w Modlinie, w stoczni Mar. woj. jako konstruktor. Był z wykształcenia technikiem.

Józef Zakrzewski zajął się produkcją odlewów korpusów zapalników, a Teo-

1/18

fila produkcją tarcz, czyli tekturowych walców, które przycięte, przewleczone sznurkiem i zakroplone piorunianem rtęci~~sz~~ były osadzane w główicy zapalnika i po szarpnięciu sznurkiem powodowały zapłon scieżki prochowej i wybuch spłonki, która detonowała cały granat.

Od października 1942r. bywałem u Zakrzewskich 2 razy w tygodniu i zorientowałem się, że Józef i Teofila to jest główny punkt produkcji i główny magazyn broni KO AK w Lublinie.

W oparciu o swoje znajomości i pieniądze, które mi dawał Rybiński/około 50 tysięcy zł. miesięcznie/ uruchomiłem produkcję blaszanych puszek z odpowiednio nagwintowanym wieczkiem, punkty elaboracji zapalników i miejsca przechowywania gotowej produkcji, gdyż magazyny Zakrzewskiego były zapełnione.

Cały czas największy udział w produkcji miało jednak małżeństwo Zakrzewski, Józef i Teofila. W lutym 1943r. Niemcy wyrzucili mnie i moją rodzinę z mieszkania na Lisa Kuli, do, pożydowskiego mieszkania przy ul. Królewskiej 3. Było to mieszkanie naprzeciw Bramy Krakowskiej. Wtedy Rybiński ujawnił mi swoje mieszkanie, po drugiej stronie Bramy Krakowskiej, na ul. Jezuickiej.

Było to sprzeczne z zasadami konspiracji, ale spraw w produkcji było tyle, że musieliśmy się często kontaktować. Spłonki i szedyt/mat. wyb./przychodziły z Warszawy na punkt przy ul. Foksał, później 1-gó Maja, koło dworca, gdzie urzędował w fikcyjnym warsztacie urządzeń sanitarnych Leon Rembarz, por. sł. st. ps. "Dołęga". Był to punkt naprawy broni KO AK i jednocześnie lokal radiostacji, którą obsługiwał kpt. Szyszkowski, z-ca szefa łączności KO. Jak się później okazało, była to wtyczka NKWD do sztabu Okręgu. Wogóle nie był oficerem, tylko podoficerem rezerwy i oddawna kadrowym pracownikiem NKWD.

Do lipca 1944r. było kilka "wpadek", zwłaszcza przy wydawaniu produkcji w teren, gdyż były to ogromnie pojemnościowe przesyłki. 5 tysięcy granatów to była ciężarówka wyładowana po brzegi, a myśmy wyprodukowali i przekazali w teren 20 tysięcy, a na magazyn 15 tysięcy. Cały czas jednak punkt Józefa i Teofili Zakrzewskich działał. Cały czas Teofila produkowała tarcza, a Józef korpusy zapalników. Orientowałem się, że Józef Zakrzewski wspiera produkcją granatów różne oddziały partyzanckie, w szczególności NSZ, ale bliżej w to nie wglądałem. Bez Zakrzewskich produkcja była niemożliwa i nie należało ich zrażać.

Niezależnie od produkcji uzbrojenia, Józef Zakrzewski wycinał w drzewie i gumie pieczętki i w podziemiach jego mieszkania był uruchomiony punkt legalizacji. Rybiński dostarczył maszyny do pisania z trzcionką niemiecką i syn Zakrzewskich Jerzy i córka Halina, oboje kilkunastoletni, wypisywali potrzebne dokumenty i fałszowali podpisy. Nie wiem, czy był to jedyny punkt legalizacji KO AK Lublin, ale napewno był baraż czynny. I znow Teofila ze swoim wozkiem śpiącym w nim Stasiem przemierzała Lublin przewożąc dokumenty, papier i gazetki.

Po wejściu do Lublina Rosjan i wojsk Berlinga, likwidowałem produkcję granatów, wypłacałem należności i zorientowałem się, że punkty płatne, nie należące do konspiracji robią się niechętne, a jeden z produkujących, wywódający się z PPS, Marian Krawczyk wprost zaczął stawiać zarzuty, że to była produkcja wspierająca NSZ.

Powiedziałem Zakrzewskiemu aby zlikwidował swoje magazyny, choćby wywożąc je do lasu, na co on odpowiedział, że nigdy tego nie zrobi, że była to praca patriotyczna, którą należy upamiętnić. Po rozmowach z szefem sztabu KO, płk. Żakiem, ps. "Wit", który powiedział, że gen. Tumlański ujawnił się, prowadził rozmowy z gen. Zawadzkiem i Berlingiem, ale to nic nie dało, a ponieważ nie zgadzał się na wcielenie AK do wojsk Berlinga, został aresztowany, a my możemy robić co chcemy, bo on nie ma dla nas żadnych rozkazów, postanowiliśmy z Rybińskim zgłosić się do wojska, bo pozostawanie w Lublinie groziło dekonspiracją i aresztowaniem. Ja wyładowałem w artylerii we Włodawie, a Rybiński poszedł z 9 pp nad Wisłę.

Tylko ze słyszenia wiem, że Zakrzewski został aresztowany i "wykupiony" przez Teofilę wzamian za magazyn broni przy ul. Kottlarskiej. Magazyn pod mieszkaniem Zakrzewskich przy ul. Spacerowej 15 pozostał nienaruszony.

Po 1957 r., już będąc w Bydgoszczy, przeczytałem w gazecie, że rodzina Zakrzewskich z Lublina ofiarowała do muzeum WP całe oprzyrządowanie do produkcji granatów w konspiracji i liczne egzemplarze partyzanckiego uzbrojenia. Historię działalności Józefa i Teofili Zakrzewskich opisał redaktor Polski Zbrojnej, Zbigniew Damski w książce "Rodziny patriotów" wyd. Mon, Warszawa 1973 s. 203 - 225

Tad Janowski

I/2 Dokumenty dot. osoby relatora

- Zaświadczenie Komisji Likwidacyjnej b. AK [nr 168], Lublin 1945, rups, rkps, kopia, k. 1, s. 1
- Akt zdawczo-odbiorczy broni i amunicji, Lublin 1945, rups, rkps, kopia, k. 1, s. 2
- Karta zwolnienia z więzienia, Lublin 1945, rups, rkps, kopia, k. 1, s. 3
- Oświadczenie świadka J. Litwinuika, 1965, rups, kopia, k. 1, s. 4
- Oświadczenie świadków F. Mailicha i R. Bijaśtewicza, Lublin 1967, rups, rkps, kopia, k. 1, s. 5
- Oświadczenie świadka W. Topolskiego, Lublin 1976, rups, rkps, kopia, k. 1, s. 6
- Dyplom Uznanie z okazji 50-lecia AK, Lublin 1992, rups, rkps, kopia, k. 1, s. 7
- Mianowanie na stopień sierżanta, Lublin 1992, rups, rkps, kopia, k. 1, s. 8
- Zaświadczenie UdSK i OR [nr 355203], 1993, rups, rkps, kopia, k. 1, s. 9

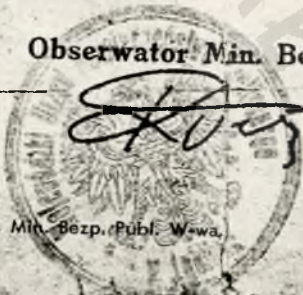
Komisja Likwidacyjna b. A. K.
Obszar Centralny
Okręg LUBLIN

L. ewid. 68
dnia 6.7 września 1945 r.

Zaświadczenie

Ob. Lakuska, Teofil żołnierz b. Armii Krajowej zarejestrowany
dniu 6.10.1945 w Komisji Likwidacyjnej Obszaru okręgu LUBLIN spe-
nił obowiązek ujawnienia się.

Obserwator Min. Bezp. Publ.

Druk. Min. Bezp. Publ. W-wa.

Przewodniczący Komisji

Kmita ppstk

I/2/3

Więzienie

Karta zwolnienia

w Lublinie

Więzień śledczy Lakrawski

z Lorel + Lorelowa zwolniony został

dzisiaj o godz. 16⁰⁰ z aresztu prewencyjnego

Księga więźniów I i udaje się do Wieżnia nr 15

Nr. 1254/45 - dnia 12 listopada 1945 r.

Naczelnik Więzienia

Druk. Wojew. Urz. Bezp. Publ.

O D P I S

Jan Litwiniuk Warszawa, Pl. Inwalidów 3.m.55 Warszawa, dnia 27 września 1965r. Oświadczenie Na życzenie ob.ob. Teofili i Józefa Zakrzewskich zam.w Lublinie przy ul. oświadczam co następuje:

W okresie okupacji hitlerowskiej w latach 1940-1944 byłem członkiem Armii Krajowej /AK/, pełniąc funkcję komendanta 3-go rejonu Wojskowej Służby Ochrony Powstania /WSOP/ w skład którego wchodziły dwa plutony 301 i 302. Komendantem jednego z plutonów, o ile sobie przypominam-302 był ob. Józef Zakrzewski, pełniąc jednocześnie obowiązki z-cy komendanta rejonu. Poze normalnymi obowiązkami wynikającymi z przynależności do WSOP ob. Józef Zakrzewski łącznie z żoną Teofilą, synem Jurkiem i córką Halinką zajmował się dodatkowo produkcją zapalników do granatów, przeznaczonych do walki z okupantem, sporządzaniem fałszywych "Kartek" dla osób "spalonych" oraz organizacją informacji radiowych ryzykując na codzień życiem własnym i całej rodziny. Z informacji radiowych, przekazywanych metodą "szeptaną" według mojej oceny, zweryfikowanej po przepędzeniu okupanta, korzystało conajmniej połowa mieszkańców Lublina. Z poczuciem pełnej odpowiedzialności oświadczam że praca konspiracyjna Józefa Zakrzewskiego i jego rodziny była w tym czasie niedościgłym wzorem odwagi i bohaterstwa, ofiarności i poświęcenia w walce z okupantem. U wszystkich, którym działalność rodziny Zakrzewskich była znana, budziła podziw i zdumienie. Jednym z nich byłem również ja. Oświadczenie niniejsze składam na ręce małż. Teofili i Józefa Zakrzewskich w celu ewent. przedłożenia władzom Związku Bojowników o Wolność i Demokrację. Jan Litwiniuk /pseud. Szczęsny a następnie Jędźwing/ podpis nieczytelny Własnoręcznie podpisu Ob. Jana Litwiniuka potwierdzam Kierownik Kancelarii Ogólnej podpis nieczytelny pieczęć okrągła z godłem państwowym i napisem Ministerstwo Finansów l.-----
27.IX.65.-----

Za zgodność z oryginałem
Data.....

12/5

Z A S W I A D C Z E N I E

My niżej podpisani świadomi odpowiedzialności za niezgodne z prawdą stwierdzenie - niniejszym zaświadczamy, że Ob. Józef Zakrzewski, zamieszkały w Lublinie przy ul. Spacerowej Nr 13, w okresie okupacji niemieckiej brał udział w ruchu oporu w szeregach Armii Krajowej w Lublinie, z przydziałem ewidencyjnym Wojskowej Służby Ochrony Powstania.

Ponadto stwierdzamy, że Ob. Józef Zakrzewski był zaangażowany wraz ze swą rodziną t.j. żoną, synem i córką - przez Służbę Uzbrojenia przy produkcji zapalników do granatów wytwarzanych przez AK. Okręg Nr II Lublin.

Pracę tak niebezpieczną rodziny Zakrzewskich, której przyświecał duży patriotyzm i chęć służenia Ojczyźnie - oceniamy wysoko.-

Mailich

Bijasiewicz

Franciszek Mailich, "Beton" ppłk.
Insp. Lublin
Lublin, Poniatowskiego 10 m.2.

Robert Bijasiewicz "Orlik"
b. Szef I Oddz. Sztabu Okręgu
AK. Nr II Lublin
Lublin, Chopina 8 m.12.

Lublin, dnia 5 stycznia 1967r.

Własnoręczność podpisów Ob.ob. Franciszka Mailicha i Roberta Bijasiewicza złożonych w mojej obecności poświadczam.-

Milesen

Lublin, dnia 5 stycznia 1967r.

5/2/6

O ś w i a d c z e n i e

Ja Wacław Topolski s. Stanisława ps. "Wacław" i "Kobra",
b. członek Okręgu Armii Krajowej Lublin, zamieszk. w Lublinie,
ul. ~~poprzeczna~~ przewodniczący Komisji Rewiz. Oddz.
Miejsk., a obecnie członek Wojewódzkiej Komisji Rewiz. ZBOWiD
w Lublinie, zaświadczenie Nr 163451 wydane dnia 4.05.1976 r.
oświadczam, że:

Ob. Teofila Zakrzewska c. Jana ur. 8.06.1906 r. w Zamościu, zam.
w Lublinie, przy ul. ~~poprzeczna~~ została przyjęta do organizacji
podziemnej S.O.P. w miesiącu listopadzie 1939 r. W następnych latach
przeszła do ZWZ i Armii Krajowej. Praca organizacyjna w organizacji
S.O.P. polegała na kolportowaniu gazetki podziemnej "Polska żyje"
oraz prowadzeniu stałego nasłuchu przy pomocy posiadanego aparatu
radiowego "Philips" komunikatów zagranicznych.

W latach następnych okl. akcji hitlerowskiej pracą w A.K.
Ob. ~~T. Zakrzewskiej~~ roz. ~~została~~ się znacznie. U niej w domu został
zorganizowany punkt ~~regal~~ ~~magazynu~~, archiwum, a następnie wytwornia
granatów bojowych.

W ruchu oporu brała udział cała rodzina Zakrzewskich, mąż,
syn i córka.

/-/ W. Topolski

W. Topolski

Stwierdzam własnoręcznie podpisu

ob. *Teofila Zakrzewska*

Data *28.05.76* podpis *W. Topolski*

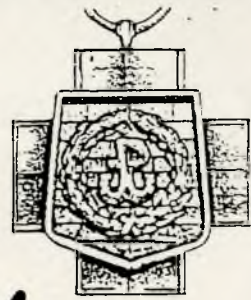

ŚWIATOWY ZWIĄZEK
ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
Zarząd Okręgu w Lublinie
20-951 Lublin 1
skr. poczt. 373

1942

1992

DYPLOM

UZNANIA

Z OKAZJI

50-CIO

LECIA

ARMII

KRAJOWEJ

POWOŁANEJ PRZEZ NACZELNEGO WODZA
I PREMIERA NA OBCZYŻNIE
GEN. BRONI

WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO

DLA *St. Sierżanta Popilii Lakszenkiej, Bójka*
302 pluton. Wojsk. Służby Ochr. Konstantów Lublina
Rej. III

PODSTAWA: INSTR. Nr 1 SZP, ZWZ-39/40; ROZK. N.W. Z DN. 14.II.1942R.

PREZES
Zarząd Okręgu Lublin
Stanisław Wołoszyn

SIŁY ZBROJNE
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Na podstawie art. 85 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r.
o powszechnym obowiązku obrony.

WOJSKOWY KOMENDANT UZUPEŁNIEŃ – LUBLIN

Rozkazem Personalnym Nr 7 z dnia 31.01. 19 92 r.

mianował

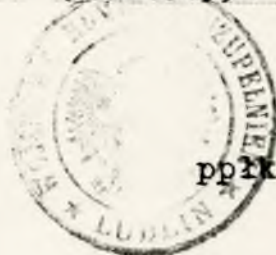
Panią kpr. w st.spoz. Teofilę ZAKRZEWSKĄ c.Jana

(stopień, imię, nazwisko i imię ojca)

na stopień

S I E R Ż A N T A

z dniem 31.01.1992 r.

K O M E N D A N T

ppik mgr inż. Ryszard MICHNIUK

LUBLIN, dnia 31.01. 19 92 r.

2/2/9

ZAŚWIADCZENIE

Nr 355203

Zakrzewska

Nazwisko

Teofila

Imiona

08.06.1906 r. ZAMOŚĆ

Data i miejsce urodzenia

URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Niniejsze zaświadczenie uprawnia do ulg i świadczeń określonych w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. nr 17, poz. 75 z późniejszymi zmianami).

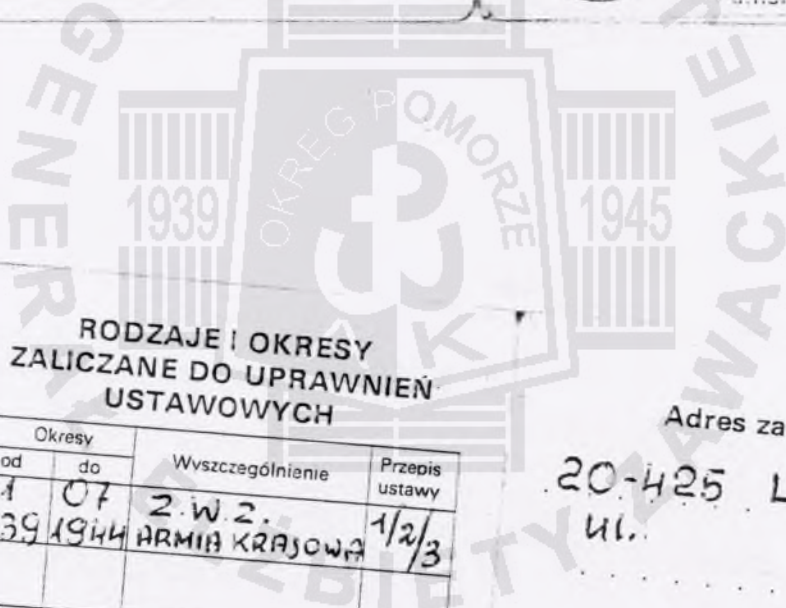

Uprawnia do przeliczeń PKP i PKS wg 50% zwizki

Zakrzewska
podpis posiadacza zaświadczenia

Z upoważnienia
Kierownika Urzędu ds. Kombatantów
i Osób Represjonowanych
14.07.1993r.
mgr Marek Kowalik
Pełnomocnik w woj. lubelskim

RODZAJE I OKRESY
ZALICZANE DO UPRAWNIEN
USTAWOWYCH

Okresy		Wyszczególnienie	Przepis ustawy
od	do		
11 1939	07 1944	Z.W.Z. ARMIJA KRAJOWA	1/2/3

Adres zamieszkania

20-425 LUBLIN
ul.

Łącznie: lat 4 miesięcy 9

Zmiana: lat ... miesięcy

Z upoważnienia
Kierownika Urzędu ds. Kombatantów
i Osób Represjonowanych
mgr Marek Kowalik
Pełnomocnik w woj. lubelskim

Nr ewid. 575/uk

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dot. relatorów

- Podziękowanie Muzeum WP dla J. Zakrewskiego za przekazane ekspozyty, W-wa 1965, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 1
- Pokwitowanie Muzeum WP za ~~otrzymane~~ ekspozyty, W-wa 1965, rkps, mps, kopia, k. 1, s. 2
- Zaświadczenie Muzeum WP dot. przekazania ekspozycji przez T. i J. Zakrewskich, W-wa 1965, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 3
- Pismo Muzeum WP do J. Zakrewskiego dot. ekspozycji, W-wa 1967, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 4 oraz 2-gi egz.
- Telegram w sprawie przybycia do W-wy na zdjęcie do filmu, W-wa 1967, mps, kopia, k. 1, s. 5
- Podziękowanie Muzeum WP dla T. i J. Zakrewskich za przekazany obraz, W-wa 1967, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 5
- Zaproszenie na pokaz filmu „Głód broni”, W-wa 1968, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 6
- Pismo Muzeum WP do J. Zakrewskiego dot. odlewu zapalników, W-wa 1975, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 7
- Granat typu „Siodłówka” i zapalnik, fot. ksero, k. 1, s. 8
- Pieczętki do fałszywych dowodów osobistych, fot. ksero, k. 1, s. 9

MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO
WARSZAWA 29, AL. JEROZOLIMSKIE 3
TELEFONY: Nr 8-58-43, 8-85-99, 8-16-02

Nr. 548

Warszawa, dnia „3” „V” 1965 r. 2/3/1

Pan Józef Zakrzewski
Lublin,

Składając serdeczne podziękowanie za dalszą porcję eksponatów przekazanych do naszych zbiorów muzealnych, przesyłam w załączeniu odpowiednie pokwitowania.

Przekazane ostatnio pamiątki - obok zestawu narzędzi z wytwórni zapalników do granatów - stanowią cenny zestaw związany z dziejami ruchu oporu na Lubelszczyźnie. Najciekawsze z przekazanych obiektów zostały włączone do ekspozycji stałej.

Zał- kwity
tylko dla adresata
Ks 30.4.65

Łączę wyrazy szacunku

16/2

Nr kwitu 887

Muzeum Wojska Polskiego

otrzymalo od Ob. Ob. Jozefa i Teofila Zukrenskich
jako dar 5 przyst. wojkowy miedziaki gromadzony w le-
tniel 1942-44: 5) henn. h. Hlencowski (z emblematem), 2)
dnie maski przeciwwiatrowe i 3) dre. aparaty teleprina,
4) dni Tadornice, 5) dni pochwy do rzytelow (szynelow)

[Signature]
podpis

W-woa dn. 22. IV. 1965 m.p.

Nr kwitu 5

Muzeum Wojska Polskiego

otrzymalo od p. Jozefa Zukrenskiego
jako dar 1) "Kontakta" na marow. Fr. Wi-
niekiego, wyd. w Lublinie 29 IX 1942,
2) kopia maszynopisu aktu sol.-colb. pre-
zarysowanej broni i amunicji do W.M.B.P.
z Lublinie z 15. X. 1945

[Signature]
podpis

W-woa dn. 16. III 1965 m.p.

Nr kwitu 9

Muzeum Wojska Polskiego

otrzymalo od p. Jozefa Zukrenskiego
jako dar 3 fotografie Zukrenskiego, pro-
wadzajacych warsztat zapalnikow do granatow
i parzportowisk

Buletyn Informacyjny nr 49 z 9 XII. 43
legretyka "Na Gniaradkach - wawiel zotni wozow"

W-woa dn. 13. IV 1965 m.p.

[Signature]
podpis

MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO
WARSZAWA 29, AL. JEROZOLIMSKIE 3
TELEFONY: Nr 8-58-43, 8-85-99, 8-16-02

Nr. 1649

Warszawa, dnia „22” „XII” 1965 r.

1/3/3

Zarząd Okręgu
Związku Bojowników o Wolność i Demokrację
w L u b l i n i e

Muzeum Wojska Polskiego stwierdza niniejszym, że p. Teofila i Józef Z a k r z e w s c y z Lublina, zam. przy ul. ... przekazali do zbiorów Muzeum W.P. cenny zestaw wyposażenia warsztatu produkującego konspiracyjnie w czasie okupacji zapalniki do granatów typu "sidolówka". Pierwsza część zestawu przekazana została w marcu, II część zestawu wraz z niektórymi innymi pamiątkowymi militariami przekazana została w maju 1965r.

Jednocześnie stwierdzam, że wymienione eksponaty przekazane zostało do Muzeum WP zupełnie bezinteresownie /bezpłatnie/, jako d a r .

Zaświadczenie niniejsze wydaje się na życzenie ofiarodawców celem przedstawienia w Zarządzie Okręgu ZBoWiD w Lublinie.

Ks 22.XII.65

Basimierz Boniewicz
płk. mgr Basimierz Boniewicz

ELŻBIETY ZAM...

MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO
WARSZAWA 29, AL. JEROZOLIMSKIE 3
TELEFONY: Nr 8-58-43, 8-85-99, 8-16-02
Nr 1223

Warszawa, dnia „27” IX 1967 r.

13/4

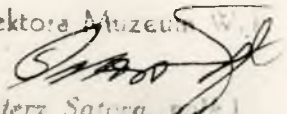
Pan Józef Zakrzewski
Lublin, ul. Spacerowa 13

Potwierdzając odbiór listu, uprzejmie podaję:

Sprawa i potrzeba odlania dodatkowej serii zapalników do granatów jest jak najbardziej aktualna. Ładnie z Pana strony, że pamięta Pan o tym. Chętnie skorzystamy z możliwości uzupełnienia kolekcji zapalników, tak by można było nimi wypełnić całą ową deskę warsztatową. Część mogłaby być wystawiona w postaci samych odlewów, a część - jeśli by udało się to wykonać - wraz z pozostałymi drobiazgami, jako pełne zapalniki /= wraz z nakładkami, czubkami/.

Co do dnia przyjazdu Pana i odlewania zapalników w naszej pracowni, to wygodny byłby dowolny dzień po 12 października /po otwarciu wystawy kościuszkowskiej/. Proszę więc wybrać dogodny dla Pana dzień. Ewentualnie, gdyby Pan zechciał 1-2 dni przed terminem dać znać telefonicznie, to byłoby to pożyteczne. Chciałbym bowiem być na miejscu wtedy, by nam nie przeszkodziły jakieś nowsze sprawy, które zwykle na świeżo wpływają. Telefon na wszelki wypadek podaję: biuro - 28 16 02 mieszkanie /wieczorowy/ - 31 19 78.

Łączę ukłony dla Małżonki i Pana

Z-ca Dyrektora Muzeum

(Kazimierz Satora)

24Y LUBLIN

OW

63

TELEGRAM

I/3/5

146/TL WARSZAWA TEL 4000773 40 11236 =

Uwagi
służb.

Przyjęto

OB ZAKRZEWSKI JOZEF

Cdtelegrafowano

dni

81 291TL WA

LUBLIN

dnia..... g..... m.....

z

do .....

podpis

podpis .....

= PROSIMY O PRZYBYCIE DO WYTWORNI FILMOWEJ CZOŁOWKA WARSZAWA AL LOTNIKOW 2 DNIU 15 (SOBOTA) KWIETNIA 67 NA ZJĘCIA DO FILMU ZBROJOWNIE NA JEDEN DZIEŃ =

= WYTWORNIA FILMOWA CZOŁOWKA WARSZAWA AL LOTNIKOW 2

NIEMIRSKI

+ 13 2 15 67 2

PPPT Nr 1009 67

ZG. druk W-w, z. 1914-66 druk A5 VII kl. 60 g - 1109.0 kl.

ODWP

MUZEM WOJSKA POLSKIEGO
WARSZAWA, AL. JEROZOLIMSKIE 3
TELEFONY: Nr 8-60-83, 8-85-99, 8-16-02

Warszawa, dnia 5 VIII

1967 r.

Państwo Teofila i Józef Zakrzewscy

L u b l i n

ul.

Składam podziękowanie za przekazany w darze Muzeum Wojska Polskiego - odciskacz do mocowania metalowych podkładek w zapalnikach. Przyrząd zapisano w inwentarzu Muzeum Wojska Polskiego pod nr 35127x.

W załączeniu odpowiednie pokwitowanie.

Zał.1 - tylko Adresat

in Kraków

WYTWÓRNIĄ FILMOWĄ
„CZOŁÓWKA”

Przedsiębiorstwo Państwowe
WARSZAWA 25, ul. Lotników 2

Nr PD-44/1085/ 488 /68

data 29.1 1968 r.

Dotyczy:

Ob. Józef Zakrzewski

L u b l i n

ul

Uprzejmie prosimy Obywatela o przybycie na pokaz-
zrealizowanego przez Wytwórnę filmu dokumentalnego p.t.
" Głód Broni".

Pokaz odbędzie się w dniu 3 lutego b.r. o godz. 12 w sali pro-
jekcyjnej W.F. "Czołówka" W-wa al. Lotników 2.

Koszty przejazdu zostaną pokryte przez n/Wytwórnę.

Dyrektor Wytwórni Filmowej
"Czołówka"

Wacław Strzelecki
plh. Wacław Strzelecki

USP Tekst 456/66 Druk „Znak”. Zi. 55/17. Nakł. 8 000

Państwo Zakrzewscy

Zaproszenie na pokaz filmu "Podziemnie zbrojownie "
Państwo zapewne otrzymali. Pokaz w sobotę 3.II. godz. 12 .
Na wszelki wypadek powiadamiam, w imię naszej współpracy. i
przyjaźni muzealnej.

Łączę ukłony

Z-ca Dyrektora Muzeum W. P.

Kazimierz Satara
(Kazimierz Satara, pp/w)

MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO
WARSZAWA 29, AL. JEROZOLIMSKIE 3
TELEFONY: 29-52-71, 28-58-43, 28-16-02

2. 9. 75

wyk.wch.1573

Warszawa, dnia „9” „I” 1975 r.

I/2/7

Pan Józef ZAKRZEWSKI

L u b l i n

Dot: odlewów zapalników

ul.

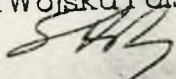
Składając podziękowanie za wiadomość o podjęciu przez Pana pracy nad odtworzeniem zapalników do granatów konspiracyjnych uprzejmie komunikuję:

Muzeum WP ma trudności z zakupem ołowiu. W związku z tym proponuję by zakupił Pan materiał na rachunek naszej instytucji, lub koszty zakupu ołowiu wliczył do ogólnego rachunku za wykonanie zapalników.

Łączę pozdrowienia

ZP, 8.1.75.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Muzeum Wojska Polskiego

płk mgr Kazimierz SATORA

2/3/8

ZAPALNIK DO GRANATU
TYPU SIDOLÓWKA.

GRANAT TYPU „SIDOLÓWKA”

FUNDACJA
GENER
OKREG POMORZE
1939
AK
1945
WACKIEJ
ELŻBIETY

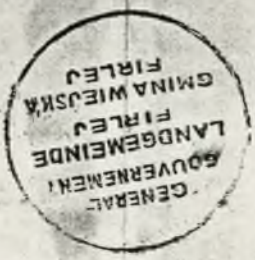

Der Kreishauptmann Lublin-Land
Landkommissar
in Lubartow

16/9

Der Kreishauptmann in Lublin-Land
Amt für Polizeiangelegenheiten

Der Kreishauptmann
in Lublin-Land
Amt für Polizeiangelegenheiten
Pass- und Meldestelle

GENERALGOUVERNEMENT
DISTRIKT LUBLIN
Der Stadthauptmann in Lublin
POLIZEIDIREKTION
Abteilung

Der Kreishauptmann
in Lublin-Land
I. A.

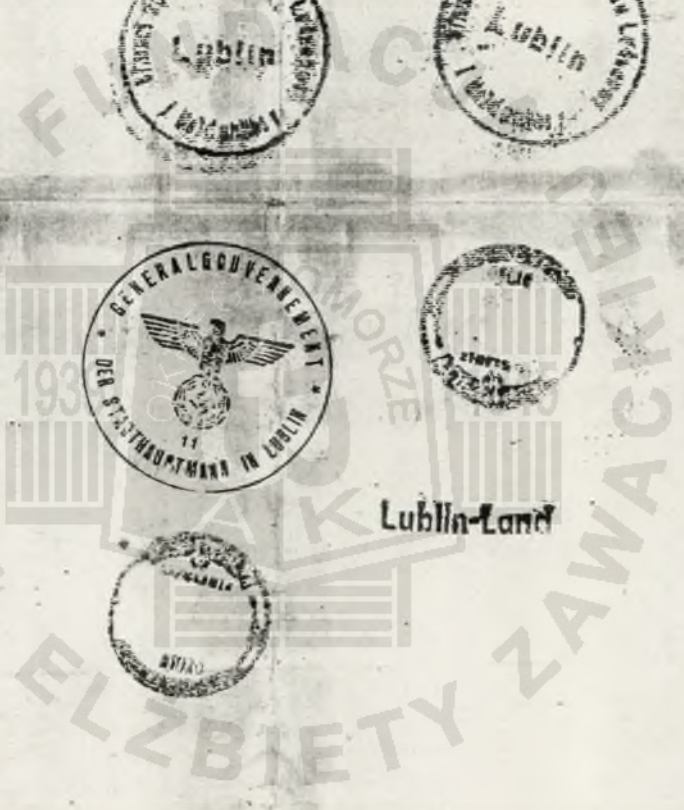
Lublin-Land

FIRLEJ

Amf für allgemeine Polizeiangelegenheiten
POLIZEIDIREKTION
Der Stadthauptmann in Lublin
DISTRIKT LUBLIN
GENERAL-GOUVERNEMENT

GENERALGOUVERNEMENT
DISTRIKT LUBLIN
Der Stadthauptmann in Lublin
POLIZEIDIREKTION
Amf für allgemeine Polizeiangelegenheiten

PIECZATKI KTORYMI WACLAW TOPOLSKI ps. "KOBRA", JOZEF ZAKRZEWSKI ps. "IGNAC", JERZY ZAKRZEWSKI ps. "WOJCIECH" WYKONYWALI FALSZYWE DOWODY OSOBISTE "KENKARTY".

II / 1 Materiały dotyczące rodziny relatora

- Akt oskarżenia Józefa Zakrewskiego (mąż Teofili Zakrewskiej), Lublin 1945, mps, kopia, k. 4, s. 1-4
- Oświadczenie świadka T. Jaszowskiego, Bydgoszcz 1969, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 5
- Oświadczenie świadka W. Topolskiego, 1976, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 6
- Spis członków 302 plutonu Wojsk. Służby Ochrony Powstania AK, [b.d.], rkps, kopia, k. 1, s. 7

AKT OSKARZENIA

przeciwko:

- 1/ Topolskiem Wacławowi, vel Gregielowi Romualdowi, osk. z art. 1 Dekr. o Ochr. Państ., i art. 191 KK., i art. 193 KK-32.
- 2/ Zakrzewskiemu Józefowi, s. Leona, osk. z art. 1 Dekr. o Ochr. Państ.
- 3/ Szymanskiemu Zenonowi, s. Bolesława, vel Leszczynskiemu Mieczysławowi, osk. z art. 1 Dekr. o Ochr. Państ., i art. 191 KK.

7 d
/Aresztowani od dnia 24 kwietnia 1945 r./

Dnia 7 i 24 kwietnia 1945 r. zostali aresztowani przez żołnierzy Armii Czerwonej w Lublinie, Topolski Wacław, s. Stanisława, vel Gregiel Romuald, Zakrzewski Józef, s. Leona, i Szymanski Zenon, s. Bolesława, vel Leszczynski Mieczysław, podejrzani o przynależność do nielegalnego związku "AK".

W toku śledztwa ustalono, że Topolski Wacław, vel Gregiel Romuald, po dniu 31 sierpnia 1944 r. do dnia zatrzymania, t.j. 24 kwietnia 1945 r. na terenie woj. Lubelskiego, brał udział w nielegalnej organizacjom "K.O.S." /Korpus Oporu Społecznego/, mającej na celu obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego, pełniąc obowiązki komendanta "KOS", okręgu Lubelskiego. /karta ....

...../
Utrzymywał szkielet /Komitety powiatowe/ tej organizacji na terenie woj. Lubelskiego. /karta .....

Był w ścisłym kontakcie z Komendą Główną "KOS" od której pobierał pieniądze na cele tejże organizacji od łącznika komendy głównej "PE"-KALI". /karta .....

Z zatrzymanych pieniędzy wypłacał pensje miesięczne kierownikom powiatowym org. "K.O.S." /karta ...../ w swoim mieszkaniu konspiracyjnym, przy ul. Kotlarskiej Nr. 9, w pracowni malarzkiej modelarskiej Zakrzewskiego Józefa, spotykał się z członkami nielegalnych organizacji, z dowódcą band terrorystycznych "AK" - "SEKIEM" - "JOZEFEM", który planował stworzyć "KEDIW" /Korpus Dywersji wojennej/ co miało miejsce w nocu marcu i kwietniu 1945 r.. Przy tych spotkaniach Topolski z "SEKIEM", omawiali sprawy napadów rabunkowych na kasy i Banki państwowe, w celu zdobycia pieniędzy dla org. "AK" i "K.O.S." /karta .....

Pobierał od "SEKA" pieniądze dla organizacji w sumie 15.000 zł. /karta .....

W tym samym konspiracyjnym mieszkaniu utrzymywał skrzynkę pocztową gdzie spotykał się z czynnym członkiem org. "NSZ", który pełnił funkcję komendanta oddziału organizacyjnego "NSZ" okręgu Lubelskiego, ps. "ROMAN", /karta ...../ od którego pobierał pieniądze na cele organizacji w sumie 42.000 zł /karta ...

...../ w zamian za co dał swoich ludzi z "KOS" do pracy w "NSZ" - "ARTURA" i "TADEUSZA". /karta .....

Otrzymywał od "ROMANA" nielegalną prasę p.t. "Szczerbiec", wydawaną przez "NSZ" w Chełmie. /karta .....

Był w ścisłym kontakcie z członkiem delegaury rządu londyńskiego na woj. Lubelskie "KAPICA", z którym omawiali sprawy polityczne i organizacyjne /karta ...../
 W pracy konspiracyjnej posługiwał się podrobioną kennkartą na nazwisko Gregiel Romuald, by móc swobodnie poruszać się po terenie woj. Lubelskiego. /karta ...../

Z a k r z e w s k i Józef, s. Leona, w toku śledztwa przyznał się, że po dniu 31 sierpnia 1944 r. do dnia zatrzymania, t.j. 7 kwietnia 1945 r. na terenie miasta Lublina, brał udział w nielegalnym związku "Armia Krajowa", mającym na celu obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego. /karta ...../
 W swojej pracowni przy ul. Kotlarskiej Nr. 9, utrzymywał skrzynkę pocztową i konspiracyjne mieszkanie dla Topolskiego Wacława, ps. "KOBRA" W pracowni tej Topolski za pośrednictwem Zakrzewskiego spotykał się z dowódcą band terrorystycznych "AK" - "SEKIEM", członkiem "NSZ", "ROMANEM", członkiem delegatury rządu londyńskiego - "KAPICA", i innymi członkami nielegalnej organizacji. /karta ...../
 Opierając się na zeznaniach Szymanskiego, który z rozkazu członka "NSZ" - "ROMANA" - "WYSOKIEGO", nawiązał kontakt z Zakrzewskim i dawał rozkazy Zakrzewskiemu, które tenże wykonywał. /karta ...../

S z y m a n s k i Zenon, s. Bolesława, vel L e s z c z y n s k i Mieczysław, w toku śledztwa przyznał się, że po dniu 31 sierpnia 1944 r. brał udział w nielegalnym związku "AK", mającym na celu obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego. /karta ...../
 Pracował w org. "NSZ" /Narodowe Siły Zbrojne/, kontaktował się z czynnymi członkami "NSZ" - "WYSOKIM", "ROMANEM", "OSEMKA", "IGNACYM", Zakrzewskim Józefem, z którymi nawiązał kontakt z polecenia "WYSOKIEGO" i którym dawał rozkazy do wykonania. /karta ...../
 Jeden rozkaz Szymanski dostał od "WYSOKIEGO" o przeprowadzeniu wywiadu na ob. Siecińskiego, czy mieszka na starym miejscu, który rzekomo miał być agentem N.K.W.D., na którego org. "NSZ" wydała wyrok śmierci. /karta ...../
 Z powodu aresztowania Szymanskiego, rozkaz ten nie został wykonany. /karta ...../
 W pracy konspiracyjnej po wyjściu z oddziału lesnego posługiwał się podrobioną kennkartą na lewe nazwisko, -Leszczynski Mieczysław. /karta ...../

Na podstawie powyższego

O S K A R Ż A M :

1/ T O P O L S K I E G O W A C Ł A W A, vel G R E G I E L A R O M U A L D A, s. Stanisława, ur. 23.X.1905 r. w folwarku Zosin, gm. Horodło, pow. Hrubieszów, Polaka, katolika, wyksz. średnie, kolejarza, żonatego, rzekomo nie karanego, zam. w Lublinie, ul. Szklanna 11 a,

o t o , z e :

I. Po dniu 31 sierpnia 1944 r. do dnia zatrzymania; t.j. 24 kwietnia 1945 r. na terenie woj. Lubelskiego, brał udział w nielegalnym związku pod nazwą "K.O.S.", mającym na celu obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego, kontaktował się z dowódcą band terrorystycznych "SEKIEM" - "JOZEFEM", przy ul. Kotlarskiego 9, w Lublinie, W m-cu marcu i kwietniu 1945 r. pobierał od "SEKA" pieniądze na cele organizacji z kierownikiem oddziału organizacyjnego "NSZ", okręgu Lubelskiego "ROMANEM", "WYSOKIM", od którego pobierał pieniądze na cele

organizacji, w sumie 42.000 zł. /czterdzieści dwa tysiące/, dawał swoich ludzi do "NSZ", otrzymywał nielegalne gazety "NSZ" p.t. "Szczeci-biec", był w ścisłym kontakcie z przedstawicielem delegatury rządu londyńskiego na woj. Lubelskie - "KAPICA".

Czyn ten stanowi przestępstwo z art. 1 Dekr. o Ochr. Państ.

II. W tym czasie naterenie woj. Lubelskiego, posługiwał się podrobioną kennkartą Nr. 2634 na nazwisko Gregiel Romuald, jako autentyczną legitymując się nią przed władzami.

Czyn ten stanowi przestępstwo z art. 191 KK.

III. W m-cu marcu 1945 r. w Lublinie, w podstępny sposób wyłudził od Dyrekcji Kolejowej Kolei Państwowych w Lublinie, zaświadczenie na zmyślone nazwisko Gregiel Romuald, przez okazanie podrobionej kennkarty Nr. 2634, wprowadził urzędnika kolejowego w błąd.

Czyn ten stanowi przestępstwo z art. 193 KK.

IV. W tymże czasie w podróży z Lublina do Izbicy, pow. Krasnystaw, do przejazdu i podczas legitymowania, posługiwał się podstępnie wyłudzoną zaświadczeniem, na nazwisko Gregiel Romuald, ważnym do dnia 30 marca 1945 r.

Czyn ten stanowi przestępstwo z art. 193 KK.

2/ Z A K R Z E W S K I E G O JOZEF, s. Leona, ur. 11.11.1902 r., we w i Józefów, gm. "ełgiew, pow. Lublin, Polaka, katolika, wykształcenie kursy rzemieślnicze, modelarza, żonatego, rzekomo nie karanego, zam. w Lublinie, ul. Spacerowa 13,

o t o , ż e :

V. Po dniu 31 sierpnia 1944 r. do dnia zatrzymania t.j. do dnia 24 kwietnia 1945 r. w Lublinie, brał udział w nielegalnym związku pod nazwą "Armia Krajowa", mającym na celu obalenie demokratycznego ustroju państwa polskiego, w swojej pracowni przy ul. Kottlarskiej 9, utrzymywał konspiracyjne mieszkanie i skrzynkę pocztową komendanta "KOS" okręgu Lubelskiego, nawiązywał kontakty pomiędzy komendantem okręgu Lubelskiego, a dowódcą band terrorystycznych "AK" - "SEKIEM", kierownikiem oddziału organizacyjnego - "ROMANEM" - "WYSOKIM", członkiem delegatury emigracyjnego rządu polskiego w Londynie na woj. Lubelskie - "KAPICA", i innymi. Otrzymywał rozkazy od "ROMANA", które przynosił Szymanski.

Czyn ten stanowi przestępstwo z art. 1 Dekr. o Ochr. Państ.

3/ S Z Y M A N S K I ZENON, s. Bolesława, vel L E S Z C Z Y N S K I Mieczysław, ur. 7.VII.1919 r., w Ostrowie, pow. Włodawa, woj. Lubelski Polaka, katolika, studenta, nie wojskowego, rzekomo nie karanego, zam. w Lublinie, ul. Skłodowska 46, m. 7,

o t o , ż e :

VI. Po dniu 31 sierpnia 1945 r. do dnia zatrzymania, t.j. do 24 kwietnia

1945 r. na terenie Lubelszczyzny, brał udział w nielegalnych organizacjach "AK" i "NSZ", mających na celu obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego, był w kontakcie z członkami org. "NSZ" - "WYSOKIM" "OSMKA", "IGNACYM" i innymi, członkami nielegalnych organizacji. Z rozkazu "WYSOKIEGO" nawiązywał kontakty w Lublinie z członkami "AK" i "NSZ", przeprowadzał wywiad w sprawie wydania wyroku śmierci na rzekomym agencie N.K.W.D., Sicińskim, który mieszkał w Lublinie, ulicy nie ustalono.

Czyn ten stanowi przestępstwo z art. 1 Dekr. o Ochr. Państ.

VII. W tym czasie na terenie woj. Lubelskiego, posługiwał się podróbną kawkartą na nazwisko Leszczynski Mieczysław.

Czyn ten stanowi przestępstwo z art. 191 KK.

Na zasadzie art. 16 cytowanego Dekretu i art. 180 K.P.K.W. sprawa podlega rozpatrzeniu Wojskowego Sądu Okręgowego w Lublinie.

Lublin, dnia 15 listopada 1945 r.

Oficer śledczy
W.U.B.P. Lublin

/-/ Huszcza J. por.

WYKAZ OSOB I DOWODÓW:

I. Oskarżenia:

1. Topolski Wacław - Lublin - Zamek k.
2. Zakrzewski Józef - Lublin, ul. Spacerowa 13
3. Szymanski Leon - Lublin - Zamek k.

II. Inne dowody:

1. Protokoły rewizji k.
2. Protokoły oględzin k.

III. Dowody rzeczowe:

1. Nielegalna kawkarta gazeta p.t. "Szczerbiec" k.
2. Kawkarta na nazwisko Gregiel Romuald k.
3. Rękopis z pseudonimami k.
4. Kawkarta na nazwisko Leszczynski Mieczysław k.
5. 2 rękopisy Szymanskiiego k.

Depozyty podczas rewizji zostały zabrane przez władze Powieckie i w W.U.B.P. takowe się nie znajdują. /k.

Oficer śledczy
W.U.B.P. Lublin

/-/ Huszcza J. por.

Bydgoszcz, Al. 22 Lipca 12 m. 3
(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie)**Oświadczenie świadka**

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia formację wojskową od — do): 1941-1944 ZWZ i AK w Lublinie

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów

o s w i a d c z a m,

że Ob. Józef Zakrzewski ps. "Ignas" syn (córka) Leona i Katarzyny urodz. dnia 11.11.1902 r. 19 roku w Józefowie pow. Lublin jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): jesieni 1942r do wyzwolenia

Lublina w lipcu 1944r. jako członek lubelskiego owodu AK zatrudniony w produkcji uzbrojenia t.j. zapalników do granatów, których w latach 1942-1944 wykonał wspólnie z członkami swojej rodziny t.j. synem Wojciechem Zakrzewskim ps. "Wojciech" i pracownikiem Franciszkiem Wituckim ps. "Klin" ponad 30.000 /trzydzięci tysięcy/ Ob. Józef Zakrzewski jako kwalifikowany mistrz medlerski wykonywał również dla wszystkich punktów produkcji zapalników konieczne oprzyrządowanie, jak prasy, obciskacze i tp.

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim "Ignas" i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w czasie walki z okupantem hitlerowskim, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): Od 1942 r do wyzwolenia Lublina w lipcu 1944r pozostawałem z Józefem Zakrzewskim w stałym kontakcie organizacyjnym, dostarczając mu potrzebne materiały i odbierając gotową produkcję. Skontaktowałem z rodziną Zakrzewskich inż. Rybiński Stanisław ps. "Krak" i "Chmiel" pełniący funkcję inspektora produkcji uzbrojenia w Komendzie Lubelskiego Okręgu "AK". Józef Zakrzewski z uwagi na niebezpieczeństwo był uzbrojony w dwa pistolety, a ponadto w jego domu przy ul. Spacerowej 13 mieścił się punkt dokumentacyjny w którym na użytek organizacji były wystawione fałszywe dowody osobiste. Osobiście byłem w posiadaniu "Kartki" oczywiście fałszywej wystawionej przez jego punkt. Jak wiem w punkcie tym szczególnie był zatrudniony syn Józefa Jerzy Zakrzewski ps. "Wojciech" wówczas 14-16 to letni chłopiec. Podkreślając patriotyzm i wielkie oddanie sprawie Polski walczącej ze strony rodziny Zakrzewskich stwierdzam, że bez Ich udziału nie byłoby "Lubelskich granatów".

Jeśli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej wydanej przez Zarząd Okręgu w

Urządzący Członek Prezydium
Zarządu Okręgu
/z
(Tadeusz Sysa)

(pieczęć i podpis odpowiednich władz
lub Zarządu ZBoWiD)

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

(nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

11

III/6

O S W I A D C Z E N I E .

Ja Wacław Topolski syn Stanisława, członek Komisji Rewizyjnej Zarządu Wojewódzkiego ZBOWiD w Lublinie, oświadczam, że Ob. Jerzy Zakrzewski s. Józefa ur. 2.01.1928 roku w Lublinie, zamieszkały w Lublinie, przy ulicy _____, pracował w Ruchu Oporu w szeregu Armii Krajowej od Miesiąca kwietnia 1942 r. do końca okupacji w 1944 r. Wymieniony pełnił funkcję łącznika organizacyjnego oraz pracownika Punktu Legalizacyjnego. /wystawianie dokumentów dla ludzi zdekonspirowanych /.

/-/ Wacław Topolski

Stwierdzam własną ręczność podpisu

ob.

Topolskiego Wacława

Data

18.08.78

podpis

Topolski

1. Ignac. Kap. szp.	28	erzpl. w.	55	Bożystaw e
2. Kostek. plut. szp.	29	Ljotki. plut.	56	Osmay plut.
3 W. Kanonier	30	Nemo. e	57	Oreł. e
4 Walery. woj	31	Byli e	58	Marysi plut. szp.
5 Marek. plut.	32	Gorby e	59	Korzen plut. szp.
6 Waleri. plut.	33	Rys e	60	Lech Wokhodoj or
7 Barton. "	34	Jutki e	61	Dymon plut. szp.
8 Tymk. Kap.	35	Zoska e	62	Hojeńki. e.
9 Przemysław "	36	Filip. Kap.		
10 Hilary. e.	37	Lukomir plut.		
11 Grosska. Kap.	38	Przemysław plut.		
12 Miśka. e.	39	Chudy w.		
13 Sliwka e.	40	Longin e		
14 Paraj. plut.	41	Żak w.		
15 Orany Kap.	42	Klin e		
16 Marek szp.	43	Gwałb Kap.		
17 Stany e	44	Puolto Kap.		
18 Jeron e	45	Metat szp.		
19 sek e	46	Kos e		
20 Bak e	47	Kalin e		
21 Ficz e	48	Gmuda Kap. szp.		
22 Jaks w	49	Jarno " "		
23 Gromski Kap	50	Wir e		
24 Olszyn e	51	Gregor Kap. szp.		
25 Brany w.	52	Wiktor. w		
26 Mirony w.	53	Sab. e szp.		
27 Cyrek w.	54	Mot e		

302 pluton WOJSKOWEJ SŁUŻBY OCHRONY POWSTANIA
 ARMII KRAJOWEJ KÓREGO DOLÓDCA, BYŁ
 JÓZEF ZAKRZEWSKI ps. "IGNAC"

IV Korespondencje

dz. 1640/XSK/103/98

Toruni 10 VIII 98

Szanowny Panie Delegacie, Janarke

Dziękuję Panu za relację o Teo-
fili Zabiniuskim; brak mi stety
tej domyde lespowafis mych.

Ważne znajduję się w książce Wy-
minimany z Damskiego Rodziny
"Patriarcha". Czy mógłby Pan
odniecnie stwemy akserowaci lub
wyprzynycie nam te krypte.

A może warto do mię napisać,
gdybyś adves Panu Zapamiętał ten
wydostat z Muzum W P.

Zatęram niedecnie prozdosowi-
ma i fenere roz drzyknę.

Serbute Zauwache

P.S. Odwołaniem firmy Zabiniuskim (w 1906), małe Pan
Pis mi smbe adven 32

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. Wielkie Garbary 2, 87-100 Toruń
☎ (0-56) 65-22-186
Konto: WBK II Oddział w Toruniu
10901506-4675-128-00-0

Szanowny Pan
chw. Jadem Jasnowski

ul.

85-643 Rydzposna

Wpłynęło dnia 4. 08. 1998.
Ldz. 1622/82K

Bydgoszcz 3 VIII 1998 r.

Szanowna Pani Profesor :

zgodnie z poleceniem przeżyłam relację o działalności Teorii Zakrzewskiej z lubelskiego AK. w dalszym ciągu uważam, że warta jest upamiętnienia w Pani wydawnictwie.

Łączę wyrazy szacunku

Tadeusz Jaskowski
.....
dr. Tadeusz Jaskowski

ul
85 642 Bydgoszcz

kopio

"Memoriał Gen. Marii Wittek"

Lok. 98 / WSK / 98

Pani Teofila Zakrzewska
Lublin, ul

Szanowna Pani !

19 stycznia br. za pośrednictwem p. Tadeusza Jaszowskiego z Bydgoszczy otrzymaliśmy relację ilustrującą działalność konspiracyjną Pani oraz Pani Rodziny. Bardzo dziękujemy za te cenne materiały. Założyliśmy Pani teczkę osobową nr 757/WSK. Prosimy jednak, o ile jest to możliwe, o podanie roku, z którego pochodzą zdjęcia załączone do relacji (załączamy kserokopie).

Zapraszamy również Panią oraz Pani córkę Halinę i syna Jerzego do współpracy z nami w ramach "Memoriału Gen. Marii Wittek". W załączeniu przesyłamy Komunikaty Memoriału oraz druczki "zgłoszeń" do Koła Przyjaciół Memoriału. Liczymy na współpracę z Panią i Pani Rodziną. Zależy nam bowiem na zebraniu jak największej ilości relacji dotyczących służby wojennej kobiet. Może możecie Państwo nam w tym pomóc ? Mamy w Lublinie przedstawicielki Memoriału (Maria Iszkuło, ul. Strażacka 8/65, tel. 53 258 74; Marianna Węgorek, ul. Cichockiego 11; ~~Irena Sławińska, ul. Chopina 29-12~~), z którymi możecie się Państwo skontaktować.

Z wyrazami szacunku i prośbą o współpracę

K. Minczykowska
sz Katarzyna Minczykowska

Dokumentalistka Działu WSK

zał.:

- 1/ Komunikaty Memoriału Gen. Marii Wittek (nr 1-4)
- 2/ Druczek "zgłoszenia" do Koła Przyjaciół Memoriału (3 egz.)
- 3/ Kserokopie zdjęć (szt. 3)

T. 757/WSK

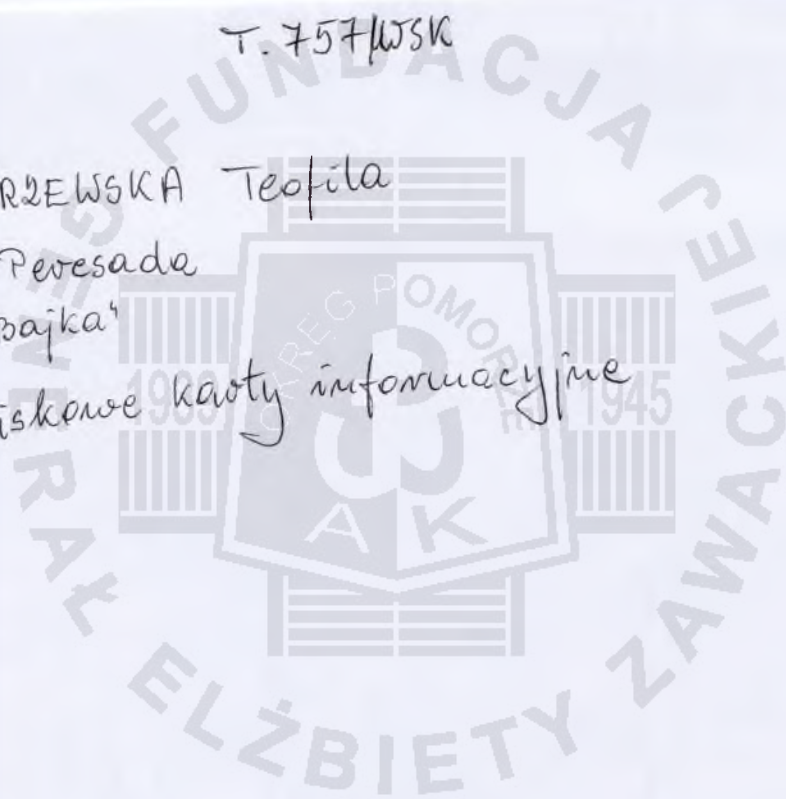
AK
Lublin

ZAKRZEWSKA Teofila

z d. Peresada

ps. „Bajka”

✓ Nazwiskowe karty informacyjne

i

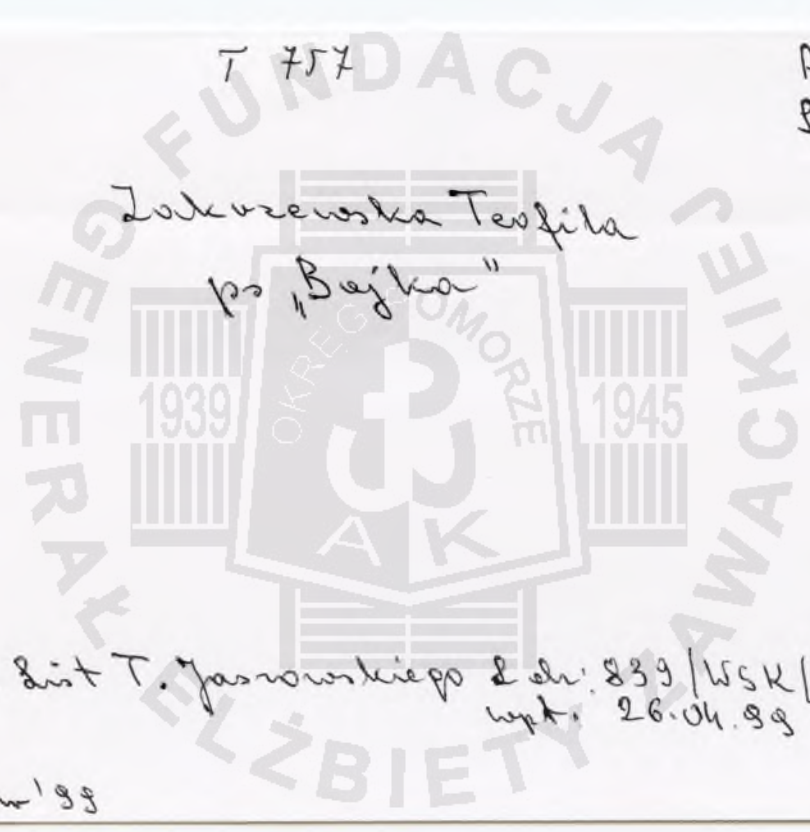
T 757

AK
Lublin

Zakrzewska Teresa
ps "Bajka"

inf: list T. Jasnowskiego z chr. 839/WSK/99
wyt. 26.04.99

Boh. '99

i

1954

PK
Lublin

zedy

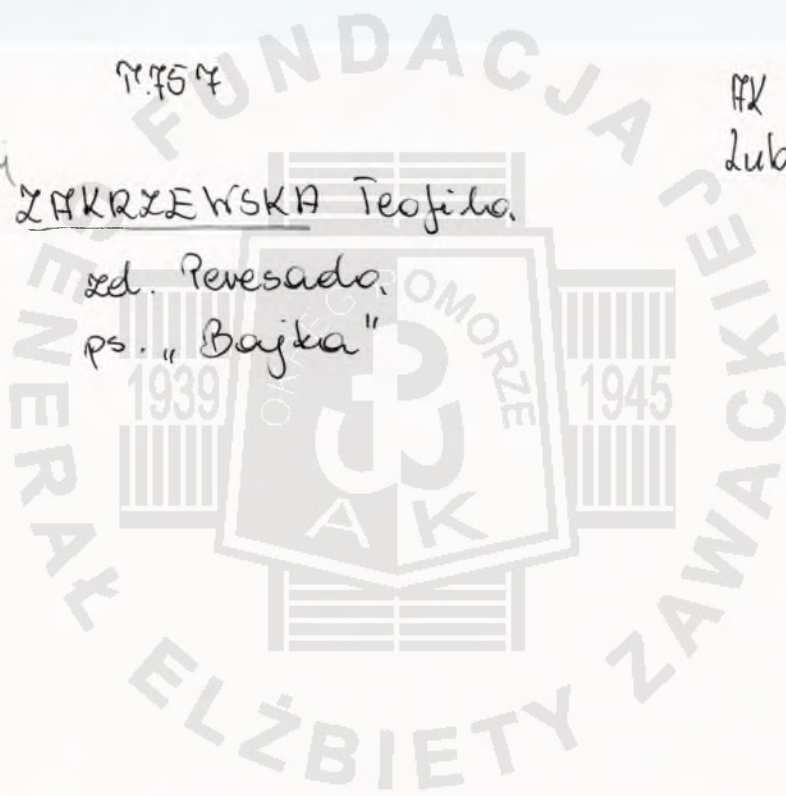
ZAKRZEWSKA Teofila.

zad. Peresado.

ps. "Bajka"

1939

1945

K. Kien' 98

i

zdj.

AK
Lublin

ZAKRZEWSKA Halina

zam. Bartnik

ps. "Pela"

- była zatrudniona przy produkcji
zapalników do granatów typu "Siedlówka"
w Warsztacie Modelarskim M. Zakreńskiego

zob.

Zakrewska Teofila, relacja T. 457/WSK

x. lin'98

VI Fotografie
- ksero 7szt.

RODZINA ZAKRZEWSKICH
TEOFILA, JERZY, STANISŁAW
HALINA, JÓZEF.

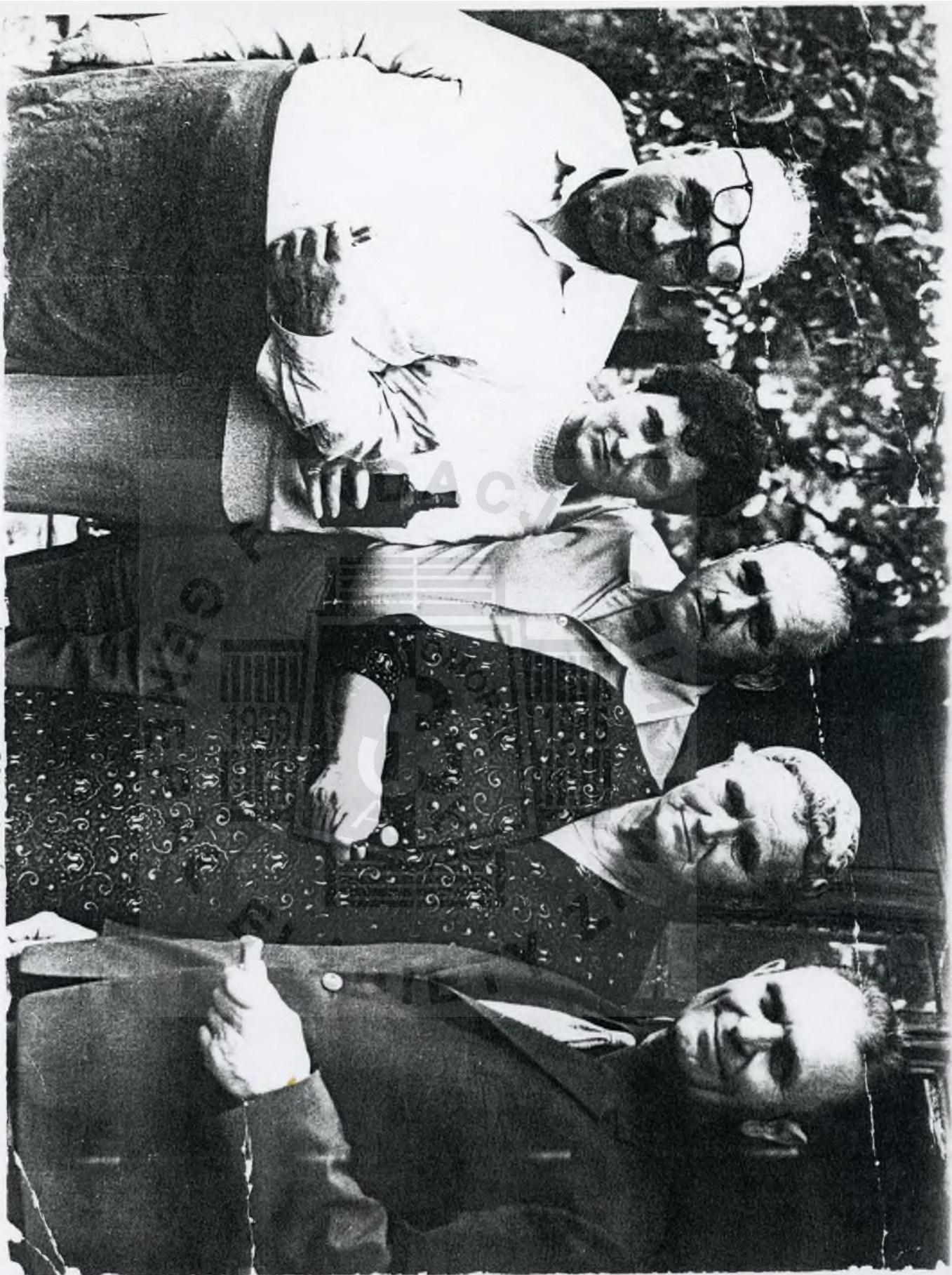
JÓZEF ZAKRZEWSKI

TEOFILA I JÓZEF
ZAKRZEWSKY

TEOFILA ZAKRZEWSKA ps. "BAJKA."

ZATRUDNIENI PRZY PRODUKCJI ZAPALNIKÓW DO GRZEJNIKÓW
/OD LEWEJ STRONY/ JÓZEF ZAKRZEWSKI PS. "IGNAC", HALINA ZAKRZEWSKA - BARTNIK PS. "PELA",
JERZY ZAKRZEWSKI PS. "KOJECIEN", TEREPIA ZAKRZEWSKA PS. "BAJKA",
FRANCISZEK WITUCKI PS. "KLIN"

Z-CIA KOMENDANTA III REJONU
SŁUŻBY OCHRONY POWSTANIA
DOWÓDCA PLUTONU 302
PS. „IGNAC”

LUBLIN WOJSKOWEJ
ARMII KRAJOWEJ
JÓZEF ZAKRZEWSKI

JÓZEF ZAKRZEWSKI ps. "IGNAC"
Z-CA KOMENDANTA III REJONU-LUBLIN
WOJKOWEJ SŁUŻBY OCHRONY
POWSTANIA ARMII KRAJOWEJ.
DOWÓDCA 302 PLUTONU.

ZAKRZEWSKA Teofila

Firma Handlowo-Usługowa
„DIADA”
86-200 Chełmno-Grubno
Tel. (0-56) 686-28-48